

III FESTIVAL

JAUME I

MONESTIR DE SANTA MARIA DEL PUIG
FESTIVAL MEDIEVAL
HOMENATGE AL REI JAUME I
750 ANYS DE LA SEUA MORT (1276-2026)

DIJOURS 29 D'OCTUBRE

ESGLÉSIA

18:00 H EL CONQUERIDOR

Carles Magraner (Capella de Ministrers)

Presentació del disc homenatge a Jaume I

18:15 H CONFERÈNCIA

Vicent Josep Escartí (Universitat de València)

"El Llibre dels feits" l'obra memorialística del rei

20:00 H CONCERT

AMORS E CANSÓ

Homenatge a Jaume I en el 750 aniversari de la seua mort

CAPELLA DE MINISTRERS · Carles Magraner

DIVENDRES 30 D'OCTUBRE

ESGLÉSIA

18:00 H CONFERÈNCIA

Julio Bádenes

El Puig de Santa Maria, la conquesta d'un regne i la mort de Jaume I

20:00 H CONCERT

MARE NOSTRUM

Jaume I entre la croada i l'horitzó mediterrani

Al Tayr Ensemble

PRESENTACIÓ DEL NOU DISC “EL CONQUERIDOR”

Música en temps de Jaume I (1208-1276)

Carles Magraner · Capella de Ministrers

III Festival Jaume I 2026

Monestir de Santa Maria del Puig

Dijous 29 d'octubre a les 18:00 h

Presentació del nou disc “El Conqueridor. Música en temps de Jaume I”

Amb motiu del 750 aniversari de la mort de Jaume I, Carles Magraner i Capella de Ministrers presenten «El Conqueridor», un projecte discogràfic que ens convida a descobrir el paisatge musical del segle XIII i el context cultural de la Corona d'Aragó. El disc ens acosta a les tradicions musicals que van conviure en aquell temps: el cant gregorià i la polifonia de les catedrals i els monestirs, la poesia trobadoresca de les corts i el ric llegat musical andalusí, que va perdurar més enllà de les conquestes i els canvis polítics. Una proposta per a endinsar-nos en el món de Jaume I i redescobrir, a través de la música, el patrimoni cultural compartit de la Mediterrània.

Duració aproximada: 15 min.

Descobreix el disc: <https://capelladeministrers.com/discografia/el-conqueridor/>

CONFERÈNCIA

"El llibre dels feits" l'obra memorialística del rei

Vicent Josep Escartí (Universitat de València)

III Festival Jaume I 2026

Monestir de Santa Maria del Puig

Dijous 29 d'octubre a les 18:15 h

Vicent Josep Escartí és llicenciat en Història Medieval i doctor en Filologia Catalana per la Universitat de València, on actualment és catedràtic de Literatura Medieval i Moderna. Ha publicat nombrosos estudis sobre la cultura i la literatura i ha tingut cura d'edicions de textos valencians antics, literaris i historiogràfics, com ara les obres d'Ausiàs March, la *Crònica* de Muntaner, el *Tirant lo Blanch* de Joanot Matorell, la *Vita Christi* d'Isabel de Villena, la *Primera part de la Història de València* de Pere Antoni Beuter o el *Dietari* de Joaquim Aierdi i, en especial, el *Llibre dels feits* de Jaume I, en col·laboració amb A. Ferrando. La figura del rei en Jaume i el seu *Llibre dels feits* han ocupat bona part de la seua recerca i ara en fa síntesi i actualització de les seues investigacions en *El record del rei Jaume I (segles XIII-XXI)*, un volum descendent del que l'any 2021 va publicar sota el títol *Jaume I en la memòria d'un poble* (València, Generalitat Valenciana). Per altra banda, el seu treball sobre la crònica reial es remunta a l'any 1995, quan va publicar una primera adaptació del text del rei en Jaume a la llengua actual. Escartí és director de l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana, membre numerari de l'Institut d'Estudis Catalans, membre corresponent de la Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona i membre honorari de l'Acadèmia Valenciana de Cronistes Oficials.

El llibre dels feits

L'obra que va deixar a la posteritat el rei en Jaume amb les seues memòries, és un text extraordinari. Cap rei de l'Europa medieval va fer una tasca autobiogràfica com la del monarca aragonés conqueridor del regne de València. El *Llibre dels feits* és una revisió cronològica de la vida del rei, des del seu engendrament fins a la seua mort, i narra la conquesta de Mallorca, de València i de Múrcia amb detall i des de l'òptica personal del seu protagonista. Però, com va ser escrit? Per a qui? Quina finalitat guiava al rei per deixar-nos les seues memòries? A qui s'adreçava? Quina va ser la seua intencionalitat política? A tot això tractat de contestar aquesta conferència, basada en l'hora memorialística del rei, just quan fa 750 anys del seu decés. Jaume I va ser una figura clau, sobretot per als valencians i les Illes Balears, atés que els va constituir en sengles territoris amb personalitat jurídica pròpia, dins el context catalanoaragonés. Però també a la resta dels països de la confederació va jugar un paper decisiu i és per això que sempre ha estat un rei recordat, el monarca medieval que més ha marcat sempre les nostres terres i la nostra cultura.

Duració aproximada: 60 min.

Capella de Ministrers

Carles Magraner

AMORS E CANSÒ

*Homenatge a Jaume I en el 750
aniversari de la seua mort
(1276-2026)*

III Festival Jaume I 2026

Monestir de Santa Maria del Puig

Dijous 29 d'octubre a les 20:00 h

Jaume I: Fonament i símbol

La figura de Jaume I, rei d'Aragó i comte de Barcelona, i primer rei cristià de València i Mallorca, ha perdurat al llarg dels segles com un símbol d'identitat col·lectiva i com una figura clau en la formació de la Corona d'Aragó. El seu record, transmés especialment a través del Llibre dels feits, ha despertat l'interés d'historiadors, erudits i escriptors, i ha mantingut una presència destacada en la memòria popular. A València i Mallorca, la seua figura va adquirir una importància especial gràcies a les celebracions del 9 d'Octubre i de la Festa de l'Estendard, que commemoraven la conquesta de les respectives capitals. Aquestes festivitats, juntament amb les commemoracions religioses i la lectura del Llibre dels feits, van contribuir a mantindre viva la memòria del monarca durant segles, fins i tot després de l'abolició dels furs i les institucions pròpies arran de la Guerra de Successió. Al llarg del temps, Jaume I ha sigut reinterpretat des de diferents perspectives: com a fundador de regnes, model de monarca cristià i figura central del passat medieval. Durant la Renaixença del segle XIX, la commemoració del sisé centenari de la seua mort, el 1876, va reunir escriptors i intel·lectuals de València, Catalunya, les Balears i Provença. Més endavant, el seté centenari del seu naixement, el 1208, va impulsar noves iniciatives d'estudi i recuperació de la seua figura. Durant el segle XX i fins als nostres dies, Jaume I s'ha consolidat com un referent històric i cultural per als territoris vinculats a l'antiga Corona d'Aragó. L'interés actual va més enllà de la seua obra política i jurídica i s'estén a la societat, la cultura i la vida quotidiana de la seua època: la cort, les dones, els músics, els trobadors, la música i els costums. La memòria de Jaume I continua viva, especialment entre els valencians, com una porta d'entrada al coneixement del nostre passat medieval i del patrimoni cultural que ha arribat fins als nostres dies.

PROGRAMA:

Per a honrar lo nom de la Mare de Deu

Ad honorem virginis

Cantigas del rey Alfons X el Sabio

Madre de Deus

Guiraut de Borneill

Reis Gloriòs (cansò d'alba)

VIRELAI - CSM 12 instrumental

ROTUNDELLUS - CSM 105 instrumental

Llibre Vermell de Montserrat

Los set goyts recomptarem

Mariam matrem

Polorum regina omnium nostra

Cuncti simus concanentes: Ave Maria

Cròniques de trovadors de la Corona d'Aragó

Amors e cansò

Berenguer de Palou (...1164...)

Ab la fresca clardat

De la gensor qu'om vey'

Ponç d'Ortafà (c1184-1246)

Si ai perdut mon saber

CANTIGA - CSM 156 Instrumental

FOIA - CSM 166 instrumental

Berenguer de Palou (...1164...)

Tant m'abelis joys et amors et chants

LAI - Cantigas 139/183 instrumental

En ira se m'ha convertit el meu plaer

La mort i el Cant de la Sibil.la

Matieu de Caersí (...1276...)

ROTUNDELLUS - Cantiga 105 instrumental

Planh a la mort de Jaume I, València 26 de juliol de 1276

Tant suy marritz (Contrafactum)

Cant de la Sibil.la

Audite quid dixerit: Iudicii Signum, Girona? segle XII

INTÈRPRETS:

Èlia Casanova, soprano

Carles Magraner, violes i direcció

Eduard Navarro, oud / cornamusa i xirimia

Sergio González, viola de roda, llaüt i arpa

Duració aproximada: 75 min.

CAPELLA DE MINISTRERS - Carles Magraner

Direcció: Carles Magraner

<https://capelladeministrers.com/>

CONFERÈNCIA

El Puig de Santa Maria, la conquesta d'un regne i la mort de Jaume I

Julio Bádenes (Doctor en Filosofia i historiador)

III Festival Jaume I 2026

Monestir de Santa Maria del Puig

Divendres 30 d'octubre a les 18:00 h

Biografia de l'autor

Julio Samuel Badenes Almenara (el Puig de Santa Maria, 1966). Doctor en Filosofia i historiador. L'any 1988 va dur a terme l'estudi històric de la torre de guaita del Puig de Santa Maria, que va impulsar i fer possible la seua restauració. Des d'aleshores, com a filòsof i cronista oficial del Puig de Santa Maria, ha posat de manifest que la recuperació del patrimoni històric (el castell del Puig de Santa Maria, el cambril de la Mare de Déu del Puig, el patrimoni hidràulic de l'Horta, el llegat de Jaume I, etc.) és la condició prèvia per a recuperar la nostra personalitat historico cultural i, a partir d'aquesta, construir una societat que actue amb coneixement de causa, llibertat i sentit a l'hora de triar el seu camí. Ha estudiat l'època i el patrimoni de Jaume I en llibres i articles publicats en revistes especialitzades. L'any 2026 ha participat en la sèrie documental «Buscant Jaume I», d'À Punt. És codirector del «Pla especial de protecció del castell del Puig de Santa Maria» (2010), i actualment està duent a terme les excavacions que s'hi realitzen, al castell des del qual Jaume I va preparar la conquesta de València. Recentment, ha preparat l'obra teatral *El Puig de Santa Maria, la conquesta de València i el llegat del rei Jaume I, el Conqueridor*, representada el passat 4 d'octubre al Puig de Santa Maria.

Duració aproximada: 60 min.

Al Tayr Ensemble MARE NOSTRUM

*Jaume I: entre la croada i
l'horitzó mediterrani*

III Festival Jaume I 2026

Monestir de Santa Maria del Puig

Divendres 30 d'octubre a les 20:00 h

Jaume I: entre la croada i l'horitzó mediterrani

La vida de Jaume I (1208–1276) va transcórrer entre dos impulsos que van marcar la Mediterrània del segle XIII: l'ideal de croada i l'expansió política, comercial i cultural. Les conquestes de Mallorca i València van transformar la Corona d'Aragó i les comunitats que habitaven aquells territoris, mentre la Mediterrània continuava sent un espai on cristians, musulmans i jueus guerrejaven, negociaven i intercanviaven béns i coneixements. Mare Nostrum, Jaume I: entre la croada i l'horitzó mediterrani proposa un recorregut musical i narratiu per les llums i les ombres d'aquell regnat. Les memòries del monarca, les cròniques de la conquesta i els testimonis andalusins s'entrellacen amb repertoris medievals i músiques tradicionals de la Mediterrània. Del fervor religiós a la violència de la guerra, dels intercanvis comercials a l'expedició frustrada cap a Terra Santa, la mar es revela com a frontera, espai de trobada i horitzó d'ambició. Per a aquest espectacle, Al Tayr Ensemble (Alberto Espinosa, percussió, i Olga Rodon, flautes) comptarà amb la col·laboració de Christos Kanellos Malamas (veu, lafta i viola de mà), com a convidat especial, que aportarà els seus coneixements de música bizantina i otomana. La proposta combina música instrumental, cant i lectura de testimonis històrics en una posada en escena pròxima, en què la paraula i el so construeixen un mateix relat.

PROGRAMA:

El nacimiento de un rey (*Jaume I, Llibre dels fets, § 5*)

Ball de dimonis (*Tradicional valenciana*)

Rosa das Rosas (*Alfonso X el Sabio, Cantigas de Santa María, n.º 10, s. XIII*)

La cruz sobre el mar (*Jaume I, Llibre dels fets, § 55–57*)

La Gelosía (*Domenico da Piacenza, ca. 1450*)

Ondas do Mar do Vigo (*Martín Codax, Cantigas de amigo, s. XIII*)

La toma de Madina Mayurqa (*Bernat Desclot, Crònica, cap. XLVII*)
Non perch'i speri donna (*Lorenzo da Firenze, s. XIV*)
Âmed nesîm-i subh dem (*Abdülkadir Merâgî, f. 1435*)
Âmed Nesîm-i Subh Dem (*Abdülkadir Merâgî, c. 1360–1435*)
Rast Gazel (*improvisación vocal, Christos Kanellos Malamas*)
Rast Peşrev (*Anónimo otomano*)

La voz de Valencia (*Ibn al-Abbar, casida de súplica al soberano hafsí de Túnez, 1238*)
Ya Rasha al Fattan (*Anónimo andalusí*)
Talatın Devr-i Kamerde Mihri Âlem-Tâb Eder (*Zaharya Hanende, s. XVIII*)

Los caminos del comercio (*Tratado de paz y comercio de Jaume I con Génova, 1230*)
Morena me llaman (*Tradicional sefardí*)
O fondo do mar tan chao (*Alfonso X el Sabio, Cantigas de Santa María, n.º 383, s. XIII*)

El horizonte de Oriente (*Jaume I, Llibre dels fets, § 482*)
Shalakho (*Tradicional armenia*)

El mar y el destino de la cruzada (*Jaume I, Llibre dels fets, § 485–489*)
Zurni trngi (*Tradicional armenia*)

La muerte del conquistador (*Jaume I, Llibre dels fets, § 564–566*)

INTÈRPRETS:

Alberto Espinosa: percussió.

Olga Rodon: flauta de bec.

Christos Kanellos Malamas: veu, lafta i viola de mà

Duració aproximada: 60 min.

AL TAYR ENSEMBLE
<https://altayrensemble.com/>

